C/2025/6325

3.12.2025

Euroopan alueiden komitean lausunto – Euroopan puolustusvalmius vuoteen 2030 mennessä

(C/2025/6325)

Esittelijä:	Ricardo RIO (PT, EPP), Bragan pormestari
Viiteasiakirjat:	Yhteinen valkoinen kirja Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä JOIN(2025) 120 final Ehdotus neuvoston asetukseksi välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE) COM(2025) 122 final Tiedonanto – Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa C(2025) 2000 final Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 ja 2024/795 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n talousarviossa ReARM Europe suunnitelman toteuttamiseksi COM(2025) 188 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

COM(2025) 122 final

Ehdotus neuvoston asetukseksi välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE)

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 19 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jotta voidaan varmistaa puolustustarvikkeiden oikea-aikainen saatavuus ja toimitukset Euroopan puolustuksen teollisesta ja teknologisesta perustasta sekä nopeuttaa sen sopeutumista rakennemuutokseen ja siten lisätä myönnetyn rahoitusavun tehokkuutta, on tärkeää asettaa vähimmäisehdot, jotka liittyvät unionissa tuotettuun arvoon. Sen vuoksi yhteishankintasopimuksiin olisi sisällyttävä vaatimus, jonka mukaan unionista***, ETA:n EFTA-valtioista*** tai Ukrainasta peräisin olevien komponenttien kustannukset ovat vähintään ***65*** prosenttia lopputuotteen arvioiduista kustannuksista.	Jotta voidaan varmistaa puolustustarvikkeiden oikea-aikainen saatavuus ja toimitukset Euroopan puolustuksen teollisesta ja teknologisesta perustasta sekä nopeuttaa sen sopeutumista rakennemuutokseen ja siten lisätä myönnetyn rahoitusavun tehokkuutta, on tärkeää asettaa vähimmäisehdot, jotka liittyvät unionissa tuotettuun arvoon. Sen vuoksi yhteishankintasopimuksiin olisi sisällyttävä vaatimus, jonka mukaan unionista tai Ukrainasta peräisin olevien komponenttien kustannukset ovat vähintään ***70*** prosenttia lopputuotteen arvioiduista kustannuksista.

Perustelu

Asetuksen tavoitteena on vahvistaa Euroopan puolustusteollisuutta ja myös auttaa tukemaan Ukrainaa. Yhteishankintasopimuksen eurooppalaista arvoa laskettaessa tulisi siten ottaa huomioon ainoastaan EU:n jäsenvaltiot ja Ukraina.

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 22 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden, jotka haluavat saada rahoitusapua SAFE-välineestä, olisi esitettävä komissiolle pyyntö ja liitettävä siihen Euroopan puolustusteollisuuden investointisuunnitelma. Suunnitelmien valmistelun helpottamiseksi komission ja jäsenvaltioiden olisi vaihdettava tietoja alustavista lainamääristä ja niiden kohdentamisesta. Komission olisi arvioitava kaikki jäsenvaltioiden esittämät pyynnöt. Arvioidessaan kansallisia suunnitelmia komission olisi tarvittaessa käytettävä Euroopan puolustusviraston tai EU:n sotilasesikunnan asiantuntemusta. Komission olisi kohdennettava lainamäärät asianomaisille jäsenvaltioille soveltamalla yhdenvertaisen kohtelun, yhteisvastuun, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteita, erityisesti jos pyydettyjen lainojen kokonaismäärä ylittää SAFE-välineestä saatavilla olevan rahoitusavun enimmäismäärän. ***Lainat olisi jaettava niitä hakeneiden jäsenvaltioiden kesken yhdenvertaisen kohtelun, yhteisvastuun, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti.*** Euroopan puolustusteollisuuden investointisuunnitelmissa olisi kuvattava toimenpiteitä, joilla vahvistetaan Euroopan puolustusteollisuuden häiriönsietokykyä erityisesti helpottamalla pk-yritysten, midcap-yritysten ja uusien puolustusalan toimijoiden pääsyä puolustusalan markkinoille.	Jäsenvaltioiden, jotka haluavat saada rahoitusapua SAFE-välineestä, olisi esitettävä komissiolle pyyntö ja liitettävä siihen Euroopan puolustusteollisuuden investointisuunnitelma. Suunnitelmien valmistelun helpottamiseksi komission ja jäsenvaltioiden olisi vaihdettava tietoja alustavista lainamääristä ja niiden kohdentamisesta. Komission olisi arvioitava kaikki jäsenvaltioiden esittämät pyynnöt. Arvioidessaan kansallisia suunnitelmia komission olisi tarvittaessa käytettävä Euroopan puolustusviraston tai EU:n sotilasesikunnan asiantuntemusta. Komission olisi kohdennettava lainamäärät asianomaisille jäsenvaltioille soveltamalla yhdenvertaisen kohtelun, yhteisvastuun, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteita, erityisesti jos pyydettyjen lainojen kokonaismäärä ylittää SAFE-välineestä saatavilla olevan rahoitusavun enimmäismäärän. Euroopan puolustusteollisuuden investointisuunnitelmissa olisi kuvattava toimenpiteitä, joilla vahvistetaan Euroopan puolustusteollisuuden häiriönsietokykyä erityisesti helpottamalla pk-yritysten, midcap-yritysten ja uusien puolustusalan toimijoiden pääsyä puolustusalan markkinoille. ***Jotta voidaan varmistaa pk-yritysten osallistaminen ja Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan teolliselle ekosysteemille tarkoitettujen varojen laaja jakautuminen, SAFE-välineessä on asetettava etusijalle hankkeet, joihin osallistuu vähintään kaksi pk-yritystä jäsenvaltioista.***

Perustelu

Poistetaan tarpeeton teksti.

Muutosehdotus 3

Johdanto-osan 25 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Yhteishankinnoissa olisi oltava vähintään kaksi osallistujamaata, jotka ovat jäsenvaltioita***, ETA:n EFTA-valtioita tai Ukraina ja joista vähintään yhden olisi oltava lainatukea SAFE-välineestä saava EU:n jäsenvaltio***. Lisäksi liittyvien maiden, muiden ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden sekä muiden kolmansien maiden, joiden kanssa unioni on sopinut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta (ei-sitova väline), olisi voitava osallistua SAFE-välineestä myönnettävää rahoitusapua saavan jäsenvaltion kanssa toteutettaviin yhteishankintoihin. ***ETA:n EFTA-valtioiden ja Ukrainan sisällyttäminen niiden maiden joukkoon, jotka lasketaan vähimmäismäärään yhteishankintoja tehtäessä, on perusteltua, koska kyseiset maat tekevät unionin kanssa***	Yhteishankinnoissa olisi oltava vähintään kaksi osallistujamaata, jotka ovat jäsenvaltioita. Lisäksi ***ETA:n EFTA-valtioiden, Ukrainan,*** liittyvien maiden, muiden ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden sekä muiden kolmansien maiden, joiden kanssa unioni on sopinut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta (ei-sitova väline), olisi voitava osallistua SAFE-välineestä myönnettävää rahoitusapua saavan jäsenvaltion kanssa toteutettaviin yhteishankintoihin. Jäsenvaltioita kannustetaan myös jatkamaan Ukrainan tukemista SAFE-välineestä myönnettävällä rahoitusavulla hankituilla tarvikkeilla.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
tiivistä yhteistyötä puolustustarviketuotannossa ja Ukraina on Venäjän hyökkäyssodan kohteena. Jäsenvaltioita kannustetaan myös jatkamaan Ukrainan tukemista SAFE-välineestä myönnettävällä rahoitusavulla hankituilla tarvikkeilla. ***Edellä mainittujen kolmansien maiden osallistumisen Euroopan, Ukrainan tai ETA:n EFTA-valtioiden puolustuksen teolliselle ja teknologiselle perustalle myönnettyihin yhteishankintoihin odotetaan lisäävän kysynnän yhdistämistä, joka on tarpeen teollisen kapasiteetin kasvattamiseksi, ja tukevan unionin lähimpien kumppaneiden puolustusalalla käyttämien järjestelmien ja tuotteiden yhteentoimivuutta ja samalla mahdollisesti antavan näihin hankintoihin osallistuville jäsenvaltioille mahdollisuuden tehdä hankintoja edullisemmin***.	

Perustelu

Kyseisellä EU:n välineellä pyritään varmistamaan EU:n puolustusvalmius vuoteen 2030 mennessä vahvistamalla EU:n puolustusalan toimitusketjua ja kannustamaan EU:n yhteishankintoihin puolustusalalla. Tehokkuuden varmistamiseksi osallistujina tulisi olla vähintään kaksi EU:n jäsenvaltiota eikä vain yksi. EU-ulottuvuuden tulisi olla selkeä.

Muutosehdotus 4

Johdanto-osan 27 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tätä varten olisi helpotettava hankintasopimusten tekemistä yhteishankinnoissa, joissa on mukana vähintään ***yksi*** SAFE-välineestä myönnettävää rahoitusapua ***saava jäsenvaltio***. Sen vuoksi jäsenvaltioiden, jotka tekevät yhteishankintoja SAFE-välineestä myönnettävän tuen avulla, olisi katsottava olevan kriisistä johtuvassa hätätilanteessa, minkä vuoksi on perusteltua noudattaa neuvottelumenettelyä julkaisematta hankintailmoitusta direktiivin 2009/81/EY mukaisesti. SAFE-välineestä tuettuihin yhteishankintoihin osallistuvien jäsenvaltioiden turvallisuusetujen varmistamiseksi on lisäksi tarpeen säätää mahdollisuudesta avata olemassa oleva puitejärjestely tai hankintasopimus sellaisten jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille, jotka eivät alun perin olleet kyseisen järjestelyn osapuolia, vaikka sopimuksessa ei olisi alun perin määrätty tällaisesta mahdollisuudesta, edellyttäen, että puitejärjestelyn tehneeltä yritykseltä saadaan suostumus etukäteen.	Tätä varten olisi helpotettava hankintasopimusten tekemistä yhteishankinnoissa, joissa on mukana vähintään ***kaksi*** SAFE-välineestä myönnettävää rahoitusapua ***saavaa jäsenvaltiota***. Sen vuoksi jäsenvaltioiden, jotka tekevät yhteishankintoja SAFE-välineestä myönnettävän tuen avulla, olisi katsottava olevan kriisistä johtuvassa hätätilanteessa, minkä vuoksi on perusteltua noudattaa neuvottelumenettelyä julkaisematta hankintailmoitusta direktiivin 2009/81/EY mukaisesti. SAFE-välineestä tuettuihin yhteishankintoihin osallistuvien jäsenvaltioiden turvallisuusetujen varmistamiseksi on lisäksi tarpeen säätää mahdollisuudesta avata olemassa oleva puitejärjestely tai hankintasopimus sellaisten jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille, jotka eivät alun perin olleet kyseisen järjestelyn osapuolia, vaikka sopimuksessa ei olisi alun perin määrätty tällaisesta mahdollisuudesta, edellyttäen, että puitejärjestelyn tehneeltä yritykseltä saadaan suostumus etukäteen.

Perustelu

Ks. edellisen muutosehdotuksen perustelut.

Muutosehdotus 5

2 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
'yhteishankinnalla' vähintään yhden tästä välineestä rahoitusapua saavan jäsenvaltion ja yhden muun jäsenvaltion ***tai yhden Euroopan vapaakauppaliiton jäsenen, joka kuuluu Euroopan talousalueeseen, jäljempänä 'ETA:n EFTA-valtiot', taikka Ukrainan*** toteuttamaa puolustustarvikkeiden tai muiden puolustustarkoituksiin käytettävien tuotteiden hankintamenettelyä ja siitä johtuvia sopimuksia. Yhteishankintoihin voi lisäksi osallistua liittyviä maita, ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita sekä muita kolmansia maita, joiden kanssa unioni on sopinut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta (ei-sitova väline).	'yhteishankinnalla' vähintään yhden tästä välineestä rahoitusapua saavan jäsenvaltion ja yhden muun jäsenvaltion toteuttamaa puolustustarvikkeiden tai muiden puolustustarkoituksiin käytettävien tuotteiden hankintamenettelyä ja siitä johtuvia sopimuksia. Yhteishankintoihin voi lisäksi osallistua ***Euroopan vapaakauppaliiton jäseniä, jotka kuuluvat Euroopan talousalueeseen, jäljempänä 'ETA:n EFTA-valtiot', Ukraina,*** liittyviä maita, ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita sekä muita kolmansia maita, joiden kanssa unioni on sopinut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta (ei-sitova väline).

Perustelu

Yhteishankintoihin tulisi osallistua vähintään kaksi EU:n jäsenvaltiota, jotta syntyisi EU-tason lisäarvoa ja voitaisiin hyötyä näistä EU:n lainoista.

Muutosehdotus 6

4 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, yksittäisen jäsenvaltion toteuttamat hankinnat voivat saada tukea SAFE-välineestä 12 kuukauden ajan asetuksen voimaantulosta. Jos jäsenvaltio sisällyttää tällaisen hankinnan 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun suunnitelmaan, sen on aktiivisesti toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta kyseinen hankintasopimus voidaan laajentaa koskemaan vähintään yhtä muuta jäsenvaltiota tai ETA:n EFTA-valtiota taikka Ukrainaa ja mahdollisesti sen lisäksi liittyvää maata, ehdokasmaata, mahdollista ehdokasmaata tai muuta kolmatta maata, jonka kanssa unioni on sopinut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta. Jäljempänä 16 artiklan 2–12 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisuusedellytyksiä sovelletaan soveltuvin osin.	

Perustelu

Ks. edellisen muutosehdotuksen perustelut.

Muutosehdotus 7

8 artiklan 4 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Edellä olevan 2 kohdan mukaista täytäntöönpanopäätöstä hyväksyessään komissio ottaa huomioon pyynnön esittävän jäsenvaltion nykyiset ja odotettavissa olevat rahoitustarpeet sekä rahoitusapupyynnöt, joita muut jäsenvaltiot ovat jo esittäneet tai suunnitelleet esittävänsä tämän asetuksen nojalla, yhdenvertaisen kohtelun ja yhteisvastuun periaatteita sekä suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteita soveltaen.	

Muutosehdotus 8

16 artiklan 7 ja 8 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Yhteishankintaan osallistuvien toimeksisaajien ja alihankkijoiden yhteishankintaan käytettävän infrastruktuurin, välineiden, omaisuuden ja resurssien on sijaittava jäsenvaltion***, ETA:n EFTA-valtion*** tai Ukrainan alueella. Jos yhteishankintaan osallistuvilla toimeksisaajilla tai alihankkijoilla ei ole helposti saatavilla olevia vaihtoehtoja tai asiaankuuluvaa infrastruktuuria, välineitä, omaisuutta ja resursseja jäsenvaltion***, ETA:n EFTA-valtion*** tai Ukrainan alueella, ne voivat käyttää infrastruktuuriaan, välineitään, omaisuuttaan ja resurssejaan, jotka sijaitsevat tai joita säilytetään kyseisten alueiden ulkopuolella, edellyttäen, että tällainen käyttö ei vaaranna unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetuja.	Yhteishankintaan osallistuvien toimeksisaajien ja alihankkijoiden yhteishankintaan käytettävän infrastruktuurin, välineiden, omaisuuden ja resurssien on sijaittava jäsenvaltion tai Ukrainan alueella. Jos yhteishankintaan osallistuvilla toimeksisaajilla tai alihankkijoilla ei ole helposti saatavilla olevia vaihtoehtoja tai asiaankuuluvaa infrastruktuuria, välineitä, omaisuutta ja resursseja jäsenvaltion tai Ukrainan alueella, ne voivat käyttää infrastruktuuriaan, välineitään, omaisuuttaan ja resurssejaan, jotka sijaitsevat tai joita säilytetään kyseisten alueiden ulkopuolella, edellyttäen, että tällainen käyttö ei vaaranna unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetuja.
Unionin***, ETA:n EFTA-maiden*** tai Ukrainan alueelta peräisin olevien osien kustannusten on oltava vähintään ***65*** prosenttia lopputuotteen kustannuksista. Mitään komponentteja ei saa hankkia muusta kolmannesta maasta, joka vaarantaa unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut.	Unionin tai Ukrainan alueelta peräisin olevien osien kustannusten on oltava vähintään ***70*** prosenttia lopputuotteen kustannuksista. Mitään komponentteja ei saa hankkia muusta kolmannesta maasta, joka vaarantaa unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut.

Perustelu

SAFE-välineellä olisi ennen kaikkea edistettävä EU:n puolustusalan toimitusketjun vahvistamista ja tuettava Ukrainaa sen sijaan, että sillä rahoitetaan EU:n ulkopuolista puolustusteollisuutta.

Muutosehdotus 9

Uusi 18 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Poissulkemisperusteet ***Hakumenettelyn ulkopuolelle jätetään valtiot, jotka eivät noudata EU:n oikeusvaltioperiaatetta – jäsenvaltiot, joita vastaan on käynnistetty Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan mukainen menettely, ja EU:n ulkopuoliset valtiot, mukaan lukien ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat, jotka*** ***— eivät kunnioita EU:n perusarvoja eli oikeusvaltioperiaatetta, perusoikeuksia ja demokratiaa, paikallisdemokratia mukaan luettuna;*** ***— ovat mukautuneet heikosti EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan;*** ***— eivät ylläpidä hyviä naapuruussuhteita EU:n jäsenvaltioiden kanssa;*** ***— jättävät järjestelmällisesti noudattamatta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita.*** ***Euroopan komission vuotuiset laajentumis- ja oikeusvaltiokertomukset tarjoavat hyvän käsityksen näitä seikkoja koskevasta tilanteesta ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa.***

Perustelu

EU:n talousarviosta ei pitäisi tukea puolustusteollisuutta maissa, jotka eivät kunnioita EU:n oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia ja vapautta, sillä nämä maat saattavat muodostaa uhkan EU:n turvallisuudelle tulevaisuudessa.

COM(2025) 188 final

(Ehdotus asetukseksi puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n talousarviossa)

Muutosehdotus 10

Johdanto-osan 13 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Ampumatarvikkeiden tuotannon tukemisesta (ASAP) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1525 hyväksyttiin, jotta voidaan tukea taloudellisesti Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan reagointikyvyn ja valmiuksien kiireellistä vahvistamista ja varmistaa maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten oikea-aikainen saatavuus ja toimitukset. Unionin valmistuskapasiteetin lisäämistä olisi tuettava yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavien varojen vapaaehtoisilla siirroilla ASAP-välineeseen sekä jäsenvaltioiden tai muiden asiaankuuluvien sidosryhmien vapaaehtoisilla	

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
lisärahoitusosuuksilla 30 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen. Jotta tällainen mahdollisuus voitaisiin ottaa käyttöön, asetusta (EU) 2023/1525 olisi muutettava. Koska kyseinen asetus on osoittautunut hyödylliseksi siltä kannalta, että voidaan kehittää uutta ruudin/ajoaineen, räjähteiden, ammusten ja ohjusten tuotantokapasiteettia ja testauskapasiteettia kaikkialla unionissa, on aiheellista varmistaa, että sen soveltamista jatketaan 31 päivään joulukuuta 2026 asti.	

Perustelu

Koheesiopolitiikan varojen käyttö ampumatarvikkeiden tuotantoon on edelleen kiistanalaista ja vastoin päätöslauselmassa RESOL-VII/006 omaksuttua AK:n kantaa.

Muutosehdotus 11

Uusi johdanto-osan 15 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Puolustusteollisuutta on mahdollista tukea koheesiopolitiikan puitteissa edellyttäen, että tämä on linjassa koheesiopolitiikan keskeisen tehtävän eli sosioekonomisen ja alueellisen kehityksen kanssa ja että se vastaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa vahvistettua koheesiopolitiikan yleistä tavoitetta vähentää alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä.

II. **POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

1. tukee Euroopan komission pyrkimyksiä varmistaa EU:n puolustusvalmius vuoteen 2030 mennessä niin, että tehostetaan Euroopan puolustusalan toimitusketjuja, lisätään jäsenvaltioiden investointeja ja toteutetaan yhteishankintoja yhteentoimivuuden ja mittakaavaetujen edistämiseksi, ja kehottaa samalla tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa EU:n sisäisten sääntelyesteiden, kuten lisenssien ja sertifioinnin, poistamiseksi, entistä yhdentyneempien puolustusalan markkinoiden luomiseksi ja paitsi teollisuuden edelläkävijöiden myös ennen kaikkea pk-yritysten, etenkin kapeilla erikoismarkkinoilla toimivien pienten mutta erittäin suorituskykyisten ja älykkäiden yritysten, tukemiseksi.

2. suhtautuu myönteisesti sääntelyn pullonkaulojen poistamiseen tähtäävän puolustusvalmiutta koskevan koontiasetuksen julkaisemiseen ja kehottaa hyväksymään sen pikaisesti, jotta voidaan vauhdittaa EU:n puolustusalan sisämarkkinoiden luomista. Prosessien huomattava yksinkertaistaminen ja sääntely- ja hallintorasitteiden poistaminen kaikilla aloilla on välttämätöntä Euroopan puolustusteollisuuden kehittämisen nopeuttamiseksi ottaen samalla huomioon pienten ja keskisuurten yritysten erityispiirteet.

3. muistuttaa, että AK:hon on perustettu puolustustyöryhmä, ja kannustaa muita toimielimiä tekemään yhteistyötä työryhmän kanssa. Komitea painottaa yleisemmin yhteistyön ja liittoutumien rakentamisen merkitystä myös ja erityisesti eurooppalaisen puolustusalan alueellisen verkoston kanssa.

4. kannattaa lisävaroihin perustuvaa vahvaa EU:n puolustusbudjettia sekä yhdennettyjä puolustusmarkkinoita ja kansallisten tilausten nykyistä parempaa koordinointia. Komitea toteaa, että koheesiopolitiikalla voidaan tukea puolustusteollisuutta, jos tällä edistetään työpaikkojen luomista ja talouskasvua alueilla koheesiopolitiikan keskeisen tehtävän mukaisesti, ja kehottaa vahvistamaan koheesiopolitiikan tavoitteiden ja puolustustavoitteiden välistä synergiaa entisestään.

5. korostaa kuitenkin, että mahdollisuutta siirtää koheesiopolitiikan varoja ampumatarvikkeiden tuotantokapasiteetin lisäämiseen ASAP-välineen puitteissa ei pitäisi hyväksyä, vaikka siirrot olisivatkin vapaaehtoisia, sillä se voisi johtaa valtaviin eroihin koheesiopolitiikan resurssien saatavuudessa ja tämän myötä siihen, ettei hallintoviranomaisilla ja tuensaajilla välttämättä ole pitkäaikaisten sitoumustensa täyttämiseen ja pitkän aikavälin tavoitteidensa saavuttamiseen tarvittavia varoja.

6. huomauttaa lisäksi, että EU:n vahvoja puolustusmarkkinoita luotaessa on ehdottomasti turvattava alueellinen yhteenkuuluvuus ja paikallinen vakaus alueilla, joille on sijoittunut kansallisia puolustusalan edelläkävijöitä ja alueellisia klustereita.

7. katsoo, että EU:n puolustustoimet on suunniteltava niin, että niillä täydennetään ja vahvistetaan Naton rakenteita ja voimavaroja ja siten parannetaan yleistä johdonmukaisuutta ja yhteentoimivuutta kehittyviä turvallisuusuhkia silmällä pitäen. Samalla on vältettävä päällekkäisyyttä Naton toimintojen ja rakenteiden kanssa.

8. painottaa tarvetta vahvistaa unionin puolustusteollisuuden nykyisiä resursseja, erityisesti unionin nykyisiä alueellisia klustereita, sekä elvyttää alueellisia klustereita unionin rajoilla yhteisessä valkoisessa kirjassa Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä lueteltujen painopisteiden ja voimavarapuutteiden mukaisesti.

9. korostaa alueiden tärkeää roolia alueellisten puolustusklustereiden ja puolustusalaan liittyvien klustereiden luomisessa ja siten yhteyksien luomisessa paikallis- ja alueviranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien sekä kansallisten ja EU:n viranomaisten välille erityisesti, kun on kyse painopisteistä, tulevista tarpeista ja haasteista.

10. katsoo, että on tärkeää laajentaa EU:n puolustusalan teollista ekosysteemiä kiinnittäen erityistä huomiota pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja startup-yrityksiin ja tukea niiden erikoistumista Euroopan puolustusalan toimitusketjujen kilpailukyvyn turvaamiseksi. Komitea huomauttaa, että alueilla ja kunnilla voi olla tärkeä rooli yritysten tukemisessa, jotta yritykset pystyvät kehittämään teknologioitaan, kansainvälistymään ja pääsemään markkinoille, ja myös Euroopan alueiden yhteistyön edistämisessä sekä synergian luomisessa osaamisen ja voimavarojen alalla.

11. katsoo, että unionin ulkorajoilla sijaitseviin alueisiin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota ja kannattaa EU:n rajoja suojelevien aloitteiden, kuten Itäinen kilpi -hankkeen, laajentamista. Komitea kehottaa myös antamaan hyökkäyksen uhan alaisten raja-alueiden paikallis- ja alueviranomaisille erityistä tukea, etenkin tarjoamaan erityisiä rahoitusvälineitä, niiden valmiuksien parantamiseksi ja sosioekonomisten infrastruktuurien ja toimintapolitiikkojen mukauttamiseksi.

12. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli vahvistettaessa siviilivalmiuksia ja parannettaessa EU:n kykyä selviytyä hybridiuhkista. Ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä, kyberhyökkäykset ja taloudellinen painostus ovat esimerkkejä haasteista, joita paikallis- ja alueviranomaiset joutuvat nykyään kohtaamaan erityisesti EU:n itärajalla. Koska näillä viranomaisilla on läheiset yhteydet paikallisväestöön, ne ovat keskeisiä toimijoita muun muassa disinformaation torjumisessa ja väestönsuojelua ja siviilipuolustusta koskevassa valistustyössä. Komitea tähdentääkin, että on tärkeää ottaa myös aluetaso mukaan kansallisten siviilipuolustussuunnitelmien laatimiseen.

13. korostaa, että on tärkeää tukea kaksikäyttöteknologioita puolustusinvestointien yhteydessä, jotta voidaan vahvistaa puolustusteollisuutta, luoda johdannaishyötyjä siviilialoille, edistää julkisen sektorin, teknologiayritysten ja tutkimuskeskusten välistä yhteistyötä, hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla startup-yritysten uraauurtavaa kehitystä ja mahdollistaa innovointi alueilla, joilla ei ole perinteistä puolustusteollisuutta. Komitea pitää myös tärkeänä, että alueet jakavat hyviä käytäntöjä koheesiopolitiikan eri välineiden yhdistämisestä kaksikäyttöteknologian alalla sosioekonomisen ja alueellisen kehityksen edistämiseksi.

Väline Euroopan turvallisuuden edistämiseksi (SAFE)

14. katsoo, että EU:n talousarviosta EU:n puolustusteollisuuden vahvistamiseksi myönnettävien 150 miljardin euron lainojen on hyödytettävä ennen kaikkea EU:n jäsenvaltioita ja Ukrainaa ja että vähintään kahden jäsenvaltion on osallistuttava tähän EU:n rahoitusvälineeseen.

15. esittää lisäksi, että eurooppalaisuutta suosivilla kriteereillä on oltava SAFE-välineessä nykyistä suurempi painoarvo siten, että EU:sta peräisin olevien komponenttien kustannusten osuuden lopputuotteessa on oltava vähintään 70 prosenttia ja tuotteen suunnitteluviranomaisen on oltava EU:sta, jotta noudatetaan SAFE-välineen henkeä ja EU:n puolustusvalmiuspaketin lopullista tavoitetta saada liikkeelle jopa 800 miljardia euroa EU:n puolustusta varten.

16. esittää niin ikään, että toimeksisaajien ja alihankkijoiden infrastruktuurien, tilojen ja resurssien on sijaittava EU:ssa tai Ukrainassa ja että muita alueita on harkittava komission tekemän arvioinnin jälkeen vain silloin, kun vaihtoehtoja ei ole.

17. korostaa, että EU:n rahoituksen ehtona on oltava oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja ihmisoikeuksien täysi kunnioittaminen. Tämä koskee sekä jäsenvaltioita että kolmansien maiden edunsaajia.

18. kehottaa selkiyttämään sitä, miten komissio aikoo hoitaa tilanteet, joissa pyydettävät lainamäärät ylittävät saatavilla olevan rahoitusavun määrän. Etusijalle on asetettava hankkeet, joilla vahvistetaan EU:n puolustusvalmiutta. Huomiota olisi kiinnitettävä EU:sta peräisin oleviin komponentteihin, toimeksisaajien maantieteelliseen sijaintiin, pk-yritysten osallistumiseen ja alueellisille puolustusklustereille annettavaan tukeen varmistaen samalla, ettei horjuteta paikallista-louksien vakautta ja että säilytetään olemassa olevat teolliset resurssit.

Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa

19. toteaa, että monilla jäsenvaltioilla on finanssipoliittisia rajoitteita ja etteivät ne voi ottaa lisää velkaa vaarantamatta kestävyyttä, mikä edellyttää poikkeuslausekkeen eriytettyä soveltamista ja kyseenalaistaa sen tehokkuuden, sillä tähän mennessä sen on aktivoinut vain 16 maata.

20. on huolissaan siitä, että sovellettava neljän vuoden määräaika on liian lyhyt, jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa sisällyttämään puolustusmenot rakenteellisesti talousarvioihinsa ja välttämään finanssipolitiikan äkillinen kiristyminen.

21. peräänkuuluttaa kaksijaksoista määräaikaa (vuoteen 2032 saakka), jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa sisällyttämään puolustus tavanomaiseen talousarvioonsa ja jotta EU:n puolustusteollisuudelle voidaan tarjota tarvittavaa ennustettavuutta. Jäsenvaltioiden olisi käytettävä nämä neljä lisävuotta siihen, että ne sisällyttävät puolustusmenot asteittain kansalliseen talousarvioonsa.

22. toteaa, että sekä SAFE-väline että poikkeuslausekkeen aktivointi perustuvat siihen, että kannustetaan kansalliseen velanottoon unionin turvallisuuden rahoittamiseksi, mikä saattaa johtaa alueellisten erojen lisääntymiseen ja Euroopan puolustusmarkkinoiden entistä voimakkaampaan pirstaloitumiseen. EU:n onkin kehitettävä eurooppalainen rahoitusväline, jonka puitteissa turvallisuus- ja puolustusinvestointeja ja -voimavaroja voidaan lyhyellä aikavälillä lisätä yhteisen eurooppalaisen velan turvin.

23. katsoo, että EU:n on myös pohdittava puolustustaan ja turvallisuuttaan pitkällä aikavälillä vuoteen 2050 ulottuvalla aikahorisontilla ja että unionin turvallisuuden jatkuva rahoittaminen velkaan turvautumalla ei ole kestävä ratkaisu. Komitea ehdottaakin, että perustetaan uusi aitojen omien varojen järjestelmä, jolla taataan EU:n valmiudet vastata tulevaisuudessa tehokkaasti turvallisuushaasteisiin.

Bryssel 15. lokakuuta 2025.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Kata TÜTTŐ